

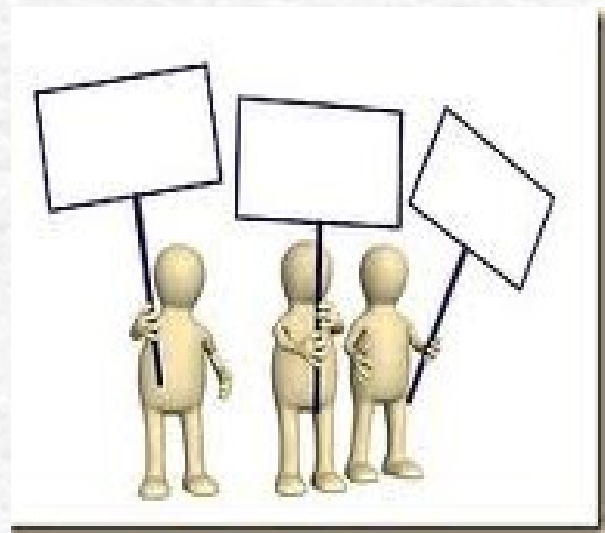
РЕГИОНАЛНО ДРУЖЕСТВО ЗА
ПОДКРЕПА НА ЛИЦА С УМСТВЕНИ
ЗАТРУДНЕНИЯ – ГР. ВИДИН

Проект:
Лицата с интелектуални
затруднения и техните
фундаментални права

Самозастъпничество

Модул 2

Добре дошли отново
в моята група по
самозастъпничество!

Това е моят живот.
Трябва да знам всички
ВЪЗМОЖНОСТИ.

Добре дошли отново...

- ☞ Помните ли моята група за самозастъпничество ?
- ☞ Ние сме Наталия, Красимира, Емил, Красен, Вилиян, нашият подкрепящ работник Ивана и моя милост Върбинка.

Отново съм аз...

- ✓ Върбинка, на 48 години съм.
- ✓ Имам интелектуални затруднения и живея в защитено жилище.
- ✓ Разбирам се с другите жени, които живеят в защитеното жилище.
- ✓ Харесвам и персонала, който се грижи за нас, но понякога ми се иска да имам повече свобода и да поема изцяло контрол върху живота си.

Отново съм аз...

- ☛ Помните ли ме, аз съм Вилиян, на 25 г. съм.
- ☛ Имам интелектуални затруднения.
- ☛ Бих искал да имам по-голям контрол за решенията в живота си и да ме приемат такъв, какъвто съм!

Отново съм аз...

-Емил.
- Живея в защитено жилище заедно с брат ми Любчо.
- Живял съм в институции над 25 години и по време на престоя си там не съм знаел какви са правата ми.
- Сега, когато вече живея в защитено жилище, искам това да се промени.

ОТНОВО СЪМ АЗ...

- ☞ ...Красимира.
- ☞ Имам интелектуални затруднения.
- ☞ Живея в защитено жилище заедно с други жени.
- ☞ Нямам родители и съм израснала в Дом за деца лишени от родителски грижи.
- ☞ Аз съм трудолюбива и старателна, затова много искам отново да си намеря работа.

Отново съм аз...

- ☛ ...Наталия, на 33 години.
- ☛ Живея с Върбинка и Красимира в защитено жилище за жени с интелектуални затруднения.
- ☛ Много искам да срещна нови приятели, с които да се забавлявам и да говоря за различни неща.

Отново съм аз...

- ☞ ...Красен.
- ☞ На 38 години съм.
- ☞ Имам интелектуални затруднения.
- ☞ Живея в защитено жилище заедно с други мъже с интелектуални затруднения.
- ☞ Бих искал да мога да участвам при избора на персонала, който работи в моето жилище.

Отново съм аз...

- ☛ Аз съм Ивана и съм тъй нареченият **подпомагащ човек**.
- ☛ Опитвам се да помогна на хората да се представяват.

Време за действие... Можете ли да си спомните?

- Кажете ми какво научихте от последния модул?
- Какво ви хареса?
- Вашият живот прилича ли на живота на някой от групата за самозастъпничество на Върбинка?
- Направихте ли някакви промени във вашия живот?

Ние чувстваме, че понякога не е честно...

- Да се отнасят към нас по различен начин заради интелектуалните затруднения .
- Да ни игнорират само заради тях.
- Хората да не искат да чуют какво искаме.

Време за действие... Кое е
нечестно?

Това е нечестно...

- ☞ Кога сте почувствали, че към вас се отнасят по различен начин?
- ☞ Как това ви накара да се почувствате?
- ☞ Какво направихте?
- ☞ Защо хората се отнасят с вас нечестно?

Отнасят се към вас по нечестен начин? Какво можете да направите?

- Как можете да избегнете тези ситуации?
- Какви са вашите отговорности в такива ситуации?

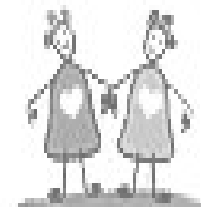
Равни възможности за всички

- ☞ Всички ние имаме права.
- ☞ Всички наши права се защитават от национални и Европейски закони.
- ☞ Ние всички трябва да имаме равни възможности.
- ☞ Понякога това не се случва.
- ☞ Можете ли да се досетите защо?

Какво са равните възможности?

- Да се предостави еднакъв шанс на всеки, независимо дали човек има различни възможности, дали е от друга раса, с друг цвят, религия, сексуалност.
- Към всеки да се подхожда по индивидуален начин.
- Някои хора имат нужда от подкрепа, за да имат достъп до равен шанс.

Правата са правила, които помагат за да са равни хората.

Ние всички имаме еднакви права,
които никой не може да ни ги
отнеме:

Човешки права

Юридически права

Човешки права/юридически права

Такива има всеки по света.

Те се защитават от националните и Европейските закони.

Зако̀ни...

- ☞ Какво е закон?
- ☞ Дайте различни примери на закони.
- ☞ Има ли примери за нови закони, които са били направени?
- ☞ Можете ли да разберете...

- ☞ Защо имаме закони?
- ☞ С какво те се различават от Правилата?

Време за действие...

Правила в обществото?

Социални правила?

- Кажво представляват социалните правила?
- Разработете ролеви игри за идентифициране на типичните социални правила/норми:
 - Новите дрехи на краля;
 - Когато си седите в автобуса и непознат влиза и сяда много близо до вас, почти на същата седалка, което представлява голямо неудобство за вас;
 - Някой, който се е втренчил постоянно във вас, и т. н.

Социални правила?

- ☞ Защо имаме нужда от социални правила?
- ☞ Кой определя какво са социалните правила?
- ☞ Какво ще стане ако нарушим социалните правила?
- ☞ Можете ли да се сетите за примери, когато трябва да използваме специални социални правила/норми?
- ☞ Как можете да помогнете на някого, който нарушава правилата?

ЧОВЕШКИ ПРАВА

- Право на живот
- Право на безопасност
- Право да те изслушват
- Право да те уважават
- Право на свобода
- Право на собствени възгледи и мнение

Човешки права

- Право на труд и заплащане
- Право на образование и информираност
- Право да избирам за какво да харча парите си
- Право да избирам къде да живея

Съгласно Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания:

- Хората с увреждания са свободни да правят своя собствен избор;
- Никой няма право да бъде дискриминиран;
- Всички трябва да имат равен достъп.

Съгласно Конвенцията хората с увреждания...

- Сами избират и вземат решения за важни неща в живота си;
- Сами решават какво да правят с парите си;
- Имат право да създават семейство.

Съгласно член 12 от Конвенцията...

- Хората с увреждания трябва да бъдат подпомагани за самостоятелно упражняване на правата си.
- Това се нарича “подкрепено вземане на решения”.

Време за действие...
Спомнете си...

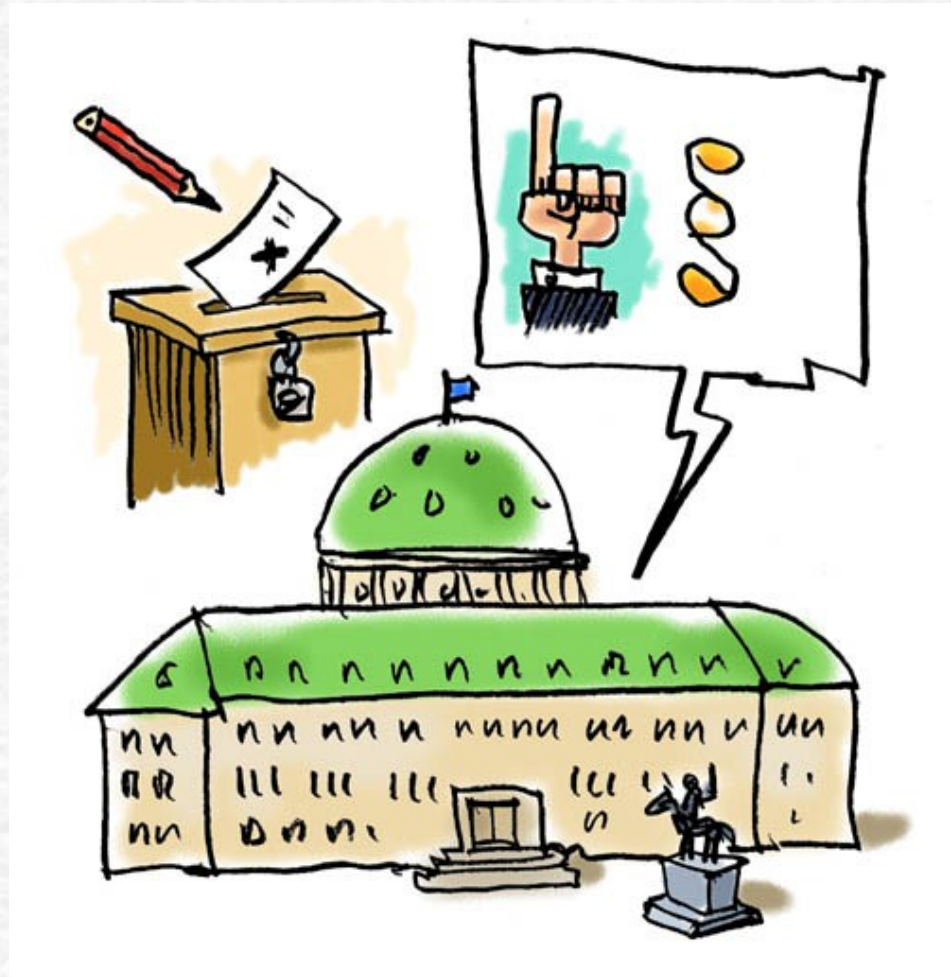
Можете ли да си спомните?

- ☛ Кога правата на хората от групата за самозастъпничество на Върбинка са били нарушавани?
- ☛ Кои права са били нарушавани?
- ☛ По какъв начин?

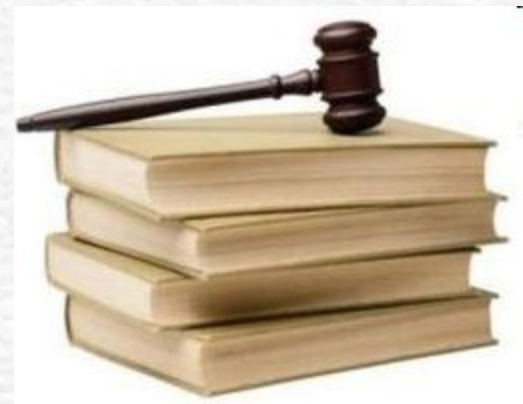
Законови права

Те се защитават от законите, които правителството на всяка страна изработва.

Време за действие... Кой са законовите ни права? Законови права

- Знаете ли за някои закони, които защитават правата ни?
- Примери за някои такива закони: Закон за интеграция на хората с увреждания, законодателни актове за равни възможности.

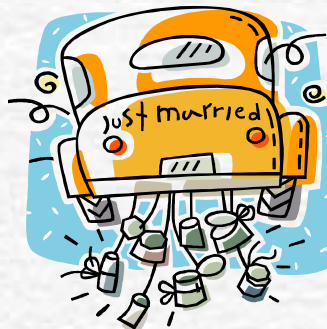
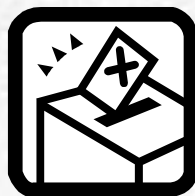
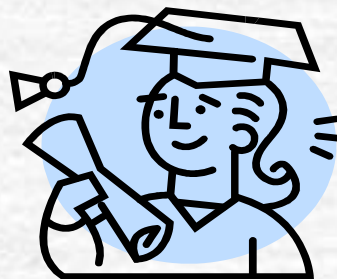
Важни права, защитавани от правителството:

- Финансови придобивки и минимална заплата

- Образование и информираност

- Гласоподаване

- Право на брак

- Трудова заетост

- Защита при дискриминация

Време за действие... Какви са
правата ни?

Защо трябва да знаем правата си?

- Трябва да знаем правата си, за да сме наясно когато други хора се опитват да ни ги отнемат.

Как да защитим правата си:

- Разберете какви са правата ви
- Помолете за помощ
- Бъдете сигурен че сте наясно

Време за действие... Разберете
какви са правата ви.

Да имаш отговорности означава:

- Да познаваш правата си

- Да зачиташ правата на другите хора
- Да уважаваш себе си и другите хора

Време за действие... Какви отговорности имаме?

- Какво става когато не посрещаме отговорностите си?

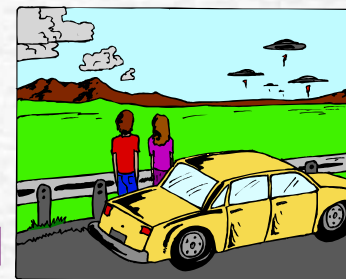

Три от отговорностите ни са:

- Към самите нас

- Към нашето семейство и приятели

- Към общността, в която живеем

Отговорност пред самите нас:

- Да познаваме и да разбираме нашите възможности
- Да решаваме какво искаме
- Да познаваме правата си
- Да задаваме въпроси
- Да казваме какво искаме
- Да си отстояваме правата
- Да поемаме риск и да изпробваме

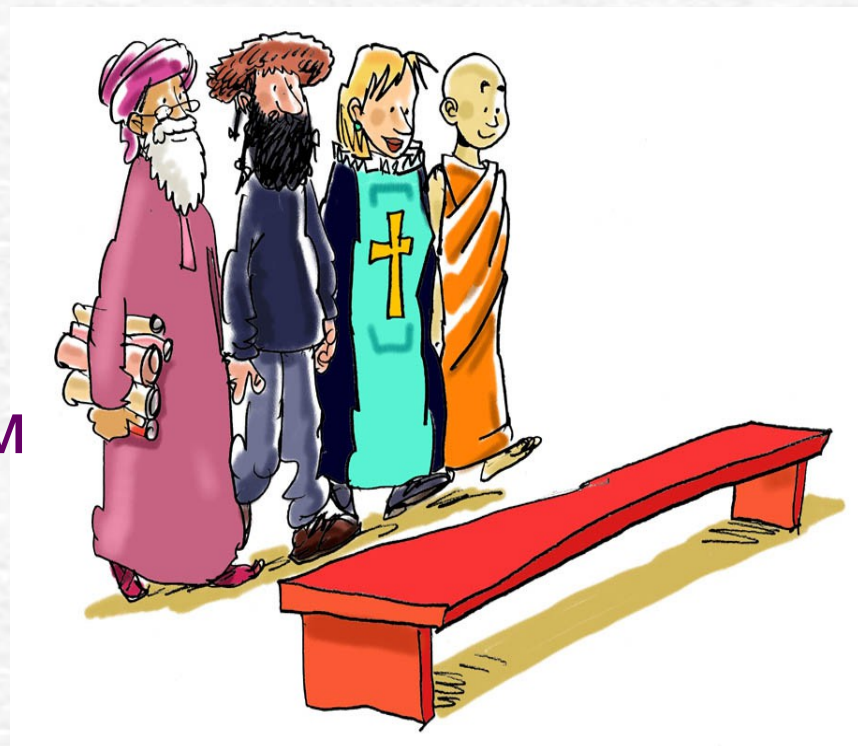
Семейство и приятели

- Да ги изслушваме
- Да уважаваме правата им
- Да се опитаме да разберем как се чувстват
- Да се опитаме да разберем откъде идват
- Да се научим да приемаме различията

Към общността, в която живеем:

- Да помогнем тя да стане едно по-добро място за живеене за всеки един от нас.
- Да разбираме правилата, които има там
- Да разбираме законите там
- Да участваме в живота на общността

Как мога да упражня/да реализирам правата си?

- ☞ Трябва да познавам възможностите си
- ☞ Трябва да познавам последствията от тези възможности
- ☞ Трябва да реша какво искам
- ☞ Трябва да познавам СОБСТВЕНИТЕ СИ права
- ☞ Трябва да задавам въпроси
- ☞ Трябва да казвам какво искам
- ☞ Трябва да отстоявам СОБСТВЕНИТЕ СИ права.

Време за действие... Спомнете СИ...

- Какво не харесваше на Красен?

Какво искам...

- ☞ Да избирам кой да работи с мен в нашето Защитено жилище .
- ☞ Аз да решавам какво да правя в нашето жилище.
- ☞ Да ме изслушват .
- ☞ Да се отнасят към мен като към възрастен.
- ☞ Да бъда уважаван за това, което съм.

Време за действие... Какво мислите?

- Красен има ли право да взема решения за това, кой да работи с него?
- Красен има ли уменията за да вземе такова решение?
- Каква отговорност ще поеме Красен ако бъде включен в този процес на вземане на решения?

- Нуждае ли се той от подкрепа, за да поеме тази отговорност? Ако е така, от каква подкрепа?
- Какви видове решения вземате?
- Кой взема решенията вместо вас? Вие сами, вашето семейство, персонала, възпитател или приятели?

Моята отговорност...

- Да получа информация за това, как се подбира персонала.
- Към другите настанени.
- Да говоря за да се представлявам.

Какво иска Емил?

Емил никога не е ходил на училище, защото над 25 години е живял в институции, в които не е получил образование и никой не го е насърчавал да чете и пише и не му е давал тази възможност. Освен това досега никой не е обяснил на Емо какви са правата му.

Сега, когато е възрастен, Емил много иска да навакса пропуснатото.

Защо това е важно за Емил?

- Така той ще се чувства по-уверен.
- Ще се чувства по-силен.
- Ще стане по-самостоятелен.

Време за действие... Какво трябва да направи Емил?

Отговорностите на Емил...

- Да поеме отговорност, че ще положи всички усилия да се научи да чете и пише.
- Да поеме отговорност, че ще положи всички усилия да присъства редовно на групите по самозастъпничество, на които ще се обсъждат правата му, както и да взима активно участие при провеждането на срещите.
- Да се отнася с уважение към усилията на тези, които ще му помогнат.

Емил...

- Емил обсъди с персонала в защитеното жилище желанието си да се ограмоти и да се запознае с правата, които притежава.
- Емил поиска съдействие от персонала да му помогне.

Защо работата е важна за Красимира и ...

Ще я
уважават

Ще е
независима

Ще усвои нови
умения

Ще има
пари

Ще поеме
отговорност

Време за действие... Какво мислите?

- ☞ Защо мислите, че Красимира иска работа?
- ☞ Има ли право да иска работа?
- ☞ Вие имате ли работа?
- ☞ Защо работите?
- ☞ Кой неща харесвате/не харесвате във вашата работа?

Отговорностите на Красимира...

- Познайте каква професия иска да упражнява.
- Подобрете уменията ѝ за общуване.

Какво иска Наталия...

- ☞ Да срещне нови приятели и да има социален живот
- ☞ Да развие умение, което да и помогне да запази приятелите си
- ☞ Да е като всички други
- ☞ Да не е сегрегирана
- ☞ На нея да гледат като на индивид и винаги да я изслушват

Време за действие... Какви са възможностите за Наталия?

Какво може да направи Наталия, за да се среща с нови хора?

- Помолете подкрепящия Наталия работник да прочете социалния раздел в местния вестник за да открие ако ще се провеждат някакви мероприятия, които я интересуват.
- Потърсете помощ и я включете във вечерни занятия за да може да се среща с хора в социална среда.
- Изберете хоби и я включете в клуб по интереси.
- Потърсете доброволци от местната общност, които да помагат и на други в нужда.

Отговорностите на Наталия...

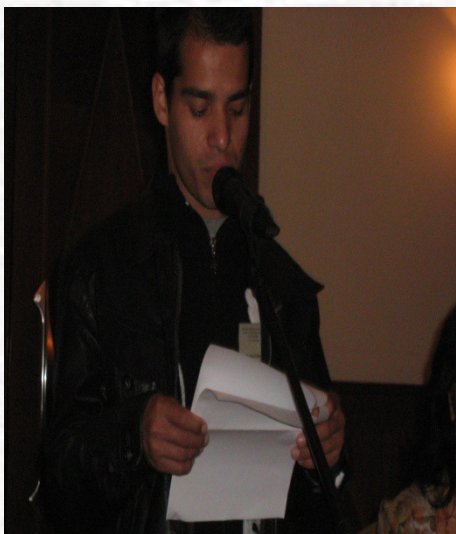
- Трябва да сте наясно, че нейна отговорност е да поеме инициатива да се среща с нови хора.

Какво иска да може да промени Вилиян?

- ☞ Досега Вили никога не взимал самостоятелни решения.
- ☞ Сега вече той не само иска да взима решенията в своя живот, но и да може да оказва влияние върху местната политика в своя град.

Какви са възможностите за Вили?

- ☛ Да поиска съдействие от персонала.
- ☛ Да участва активно в Потребителските съвети, в които да бъдат формирани предложения.

Разбрахме какво искат
приятелите ми...
Какво искам аз?

Време за действие... Какво трябва да направи Върбинка, за да поеме изцяло контрола върху живота си?

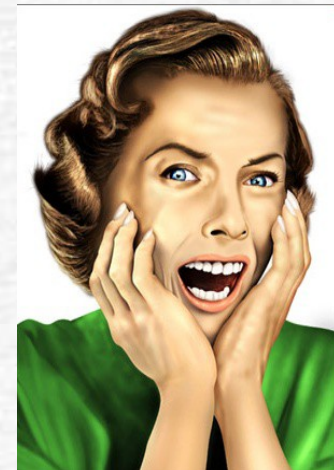
Отговорностите на Върбинка...

- Да може да отговори защо иска да е живее самостоятелно и да ръководи изцяло живота си.
- Какви са последствията от нейното решение - финансови, практически, емоционални.

Време за действие... Върбинка има ли право да живее самостоятелно?

- Какво плаши хората, за да не позволяват на Върбинка да се изнесе и да заживее самостоятелно?
- Трябва ли да се позволи на Върбинка да живее сама? Дори и ако според персонала, който се грижи за нея в защитеното жилище, тя не може да живее напълно самостоятелно?

Отговорностите на Върбинка...

- ☞ Да обясни какво чувства.
- ☞ Да усвои умения за самостоятелен живот.

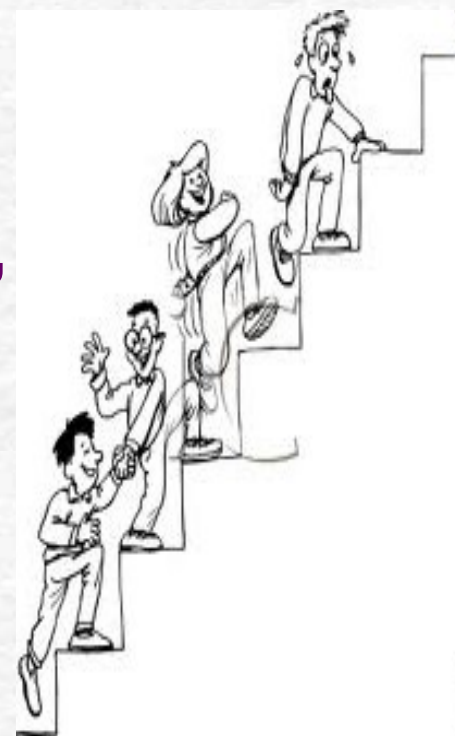

Разказите на различни хора
може да имат нещо общо.

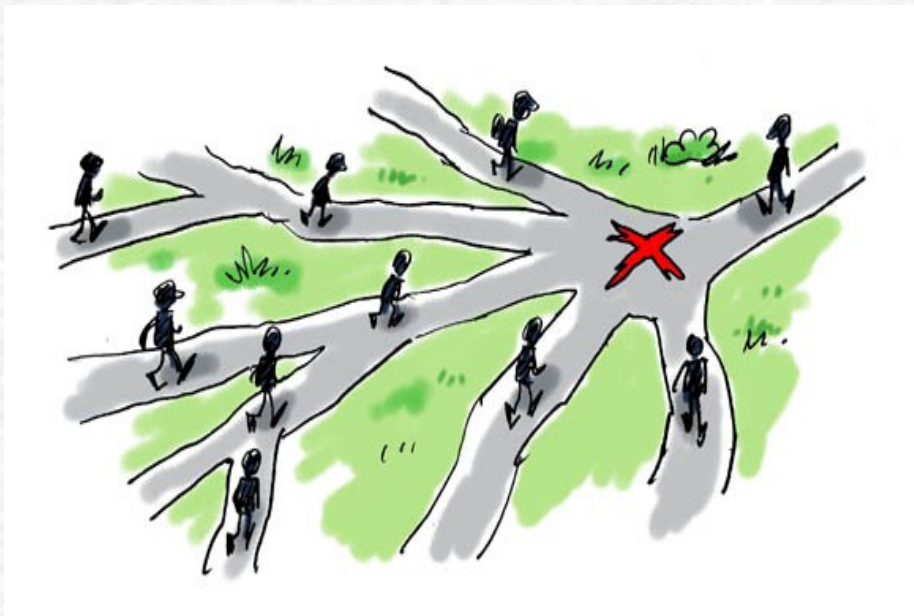

Време за действие... Какво е общото между всички разкази, които сте чули от групата за самозастъпничество на Върбинка и вашата група?

Какво спира всеки да направи това, което е решил, че е най-добре за него?

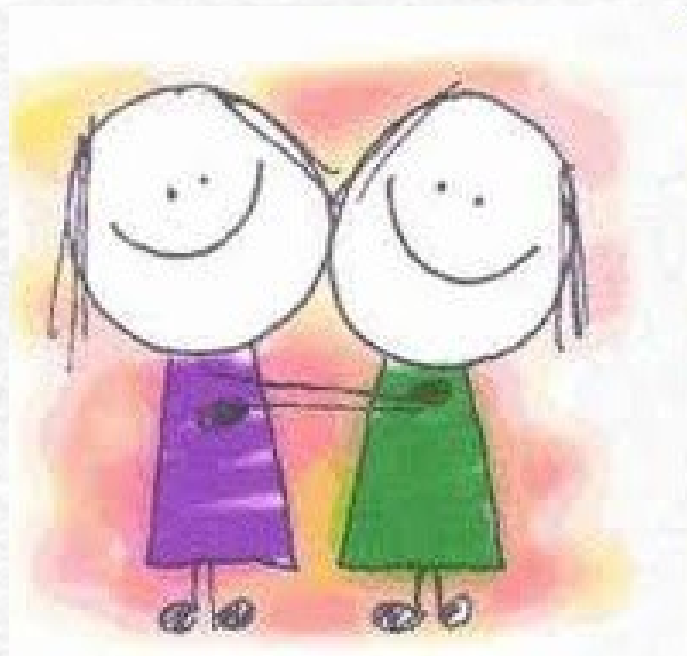

Обичайните разкази...

- Да ти казват какво да правиш и какво не.
- Никой да не те изслушва.
- Да те смятат за неспособен.
- Да не се отнасят с теб като с възрастен.
- За мечтите.

Има ли нещо общо във всички
разкази?

Липса на контрол...

- Да те спират да водиш живота, който искаш.
- Да не те подкрепят да водиш живота, който искаш.
- Да не вярваш, че можеш да имаш живота, който искаш.

Защо?...

- ☞ Защо мислите, че хората с увреждания не могат да упражняват контрол?
- ☞ Защо мислите, че хората смятат, че имат право да ви казват какво да правите?
- ☞ Защо приемате това?

Време за действие

- Какви са пречките (неща, които те спират) за теб за да поемеш контрол върху живота си?

Пречки...

Пречки са нещата, които те спират.

Някои примери за пречки:

- Другите хора, персоналът, родителите, семейството.
- Пари или липса на пари.
- Страх - да се страхуваш от нещо ново или да си спомниш неприятна случка от миналото.
- Отношението на хората.
- Пречки, породени от околната среда и физическите възможности.

Пречки...

- Хората не ни слушат.
- Персоналът не знае как да ни помогне и подкрепи .
- Хората не уважават избора, който правим.
- Хората не ни подкрепят в това да имаме връзка.

Нашата група по самозастъпничество

- ☞ Ние говорим за пречките в живота ни.
- ☞ Нашата група по самозастъпничество формира предложения...

Предположения на групата по самозастъпничество

- Хората не могат да ви подкрепят ако не чуют и не разберат това, което казвате.

Неща, които можете да направите, за да ви чуят!

- ☞ Кажете какво искате.
- ☞ Не спирайте да повтаряте това, което искате.
- ☞ Уверете се, че хората разбират какво искате.
- ☞ Ако не ви разбират, кажете “не”.
- ☞ Нека някой, на когото се доверявате, да ви помогне.

Важно е...

- ☞ Да знаете какво искате и защо;
- ☞ Да вярвате в себе си;
- ☞ Да се фокусирате върху това, което искате да промените.

Време за действие... От теб зависи...

- Имате право да бъдете чути и мнението ви трябва да се уважава.
- Ако хората продължават да не се вслушват във вас и да не ви подкрепят, трябва да изготвите план за промяна.

Какви са нашите права?

- Вече говорихме за правото да бъдем изслушвани, подкрепяни и да имаме връзка...
- Знаеш ли какви са твоите права?

Да споделим какво открихме...

За нас нашите права са...

Имаме същите основни права като всички други:

- Да избираме приятелите си
- Да имаме връзка
- Да се влюбим и да се оженим
- Да бъдем уважавани
- Да правим избор;
 - Да казваме “Да”
 - Да казваме “Не”

Права и способности...

- Правата и способностите не са едно и също нещо.
- Имаш правото да избираш.
- Направи така, че твоят избор да съответства на способностите ти!

Това реалистично ли е?

С моите приятели обсъдихме пречките в нашето ежедневие. Сега трябва да помислим върху това, какво трябва да променим, за да стане животът ни по-добър.

